

Açılış ve Selamlama

Doç. Dr. Sedat Laçiner

Konrad-Adenauer'in sayın yetkilileri ve değerli uzmanlar, sayın hocalarımız, Türkiye'deki dini ve diğer azınlıkların sayın temsilcileri, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Böylesine nitelikli bir toplantıda bu konunun tartışılması tabii ki hem kurumlarımız hem de ülkelerimiz için şu anda büyük yararlar getirecek diye düşünüyorum. Türkiye'de tartışma kültürünün son derece sorunlu bir dönemden geçtiği böyle bir ortamda böylesine hassas bir konuyu fikri boyutlarıyla ele alabilmek büyük bir şans. Toplantı zamanlaması açısından da son derece hayati bir dönemde gerçekleşmiş oluyor çünkü dini farklar uzun bir aradan sonra belki ilk defa bu kadar siyasallaştı. Dini ve kültürel farklar hatta siyaset bazı

Açılış ve Selamlama

---

dönemlerde kültürel medeniyetsel farklılıklar üzerine kurulmaya çalışıldı bazen de kuruldu. Medeniyetler Çatışması teorisinin (...) bir teori olmadığını çok net bir şekilde görüyoruz. Zaten uluslararası ilişkilerde ve siyaset biliminde teori dediğiniz şeye siz inanıyorsanız gerçeklik sizin ele aldığınız bir boyuttan sonra sizin eylemlerinizdir. Buna inanan insanların sayısı ne kadar artarsa bu sorunların da artacağını söylemek mümkündür.

Zamanlaması açısından ikinci önemli gelişme tabii ki Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne tam üyelik süreci içerisinde olması. Bir Müslüman ülke bazılarının Hıristiyan Kulübü diye adlandırdığı bir kulübe ilk defa olarak ve tek başına girme çabası içerisinde ve buna da belki ilk defa çok yakın. Bu da kültürlerin bir arada yaşaması, aynı dinden gelen insanların aynı evrensel ve ortak değerler çerçevesinde buluşabilmesi adına hem bir ümit oluşturuyor hem de sorunları derinleştiriyor, üstesinden gelmemiz gereken sorunları. Türkiye'nin üyeliği hem Türkiye'de azınlıklar meselesinde bazı sorunlara ve fırsatlara yol açtı. Türkiye Avrupa Birliği Müktesebatının kendi Müktesebatı haline getirme süreci içerisinde. Geçmişteki örneklerden çok daha liberal yasalara ve uygulamalara ulaşmak zorunda ve bunun için de çok ciddi bir gayret sarf ettiğini ve bunun sancılarını da toplumsal sarsıntılar şeklinde veya siyasi çatışmalar şeklinde yaşadığını görüyoruz. Ama aynı sorunu Avrupa tarafının da yaşadığını göz ardı etmememiz gerekiyor çünkü Türkiye'nin tam üyeliği ile birlikte, tabii adaylığının bu kadar yaklaşmış olmasıyla birlikte Avrupa da belki yeni bir dönemden geçiyor. Avrupa'yı sadece bir dinden bir kültürden gelen insanlarla kurmak belki daha kolaydı ama şu anda çok daha zorlu bir süreçten Avrupa tarafının da, Almanya'nın da dahil olarak geçtiğini görüyoruz.

Üçüncü mühim mesele zamanlama açısından bu toplantıyı önemli hale getiren. Küreselleşme olgusu ve sınırların zayıflamış olmasıdır. Bizler sürekli olarak Almanya'ya gitmiş olan Türklerden bahsediyoruz, Türk diasporasından bahsediyoruz. Nüfusu 3 milyona yaklaştı ama hemen Türkiye'de bir Alman azınlık sahip olmak üzereyiz. Alanya ve Antalya'da hayatlarını burada geçiren ve burada ölmek isteyen, mezarlarını burada görmek isteyen insanlar var. USAK'ın en son üzerinde durduğu, bitirmek üzere olduğu projesi bunun üzerineydi. Türkiye'deki yerleşik yabancılar ki ne kadar onlara yabancı diyebilirsiniz bu tarihten sonra, bilemiyorum. 200.000'den fazla yani çeyrek milyonluk bir Avrupalı azınlığa Türkiye de sahip ama bunun henüz iki taraf da belki tam olarak farkında değil.

Bu toplantıda benim ümidim İki tarafın da korkularını dile getirebilmesi ve korkuların üzerine gidilebilmesi çünkü Türkiye'de Osmanlı İmparatorluğu yıkılırken çok güçlü bir imparatorluk zayıf bir devlet haline gelip ardından da dağılırken sorumluluk ciddi ölçüde azınlıkların üzerine yıkılmıştı ve hemen hemen bütün toplumlarda belki böyle çünkü günah keçisi haline en kolay getirebildiğimiz, yabancı saydığımız, farklı saydığımız insanlar oluyor oysa ki bu bir sonuç değil yani ülke zayıfladıkça, ülke içerisindeki farklı grupların da kendisini farklı şekilde ifade etmesi ve kendilerine farklı bir yol arayışı içerisine girmesi belki normal kabul edilebilir ama bu hataya sadece Türkiye'nin düşmediğini, Avrupa'nın da aynı hataya düştüğünü II. Dünya Savaşı bize çok net bir şekilde gösterdi. Ülkeler zayıfladıkça sorunlarını azınlıklarında aramaya başladılar ve belki bir dönemeç içerisindeyiz Türkiye'nin de, dünyanın da, Avrupa'nın da 21.yüzyılda içerisinde geçmişteki hatalarını tekrarlamaması gerekiyor ve bunun da altını özellikle çizmemiz lazım. Bir entegrasyon süreci içerisinde

Açılış ve Selamlama

---

olduğu kanaatindeyim yani o ülke içerisindeki yabancıları o toplum ancak değişirse, yabancı olmaktan çıkarırsa, farklı olmaktan çıkarırsa ancak kabul etmek eğilimi içerisinde oysa hem Almanya'daki hem de Avrupa'daki örnekler baktığımız zaman geçmişte o ülkenin dilini dahi konuşamayan insanlar var iken şimdi onların çocukları sadece Almanca konuşuyorlar veya sadece Fransızca, sadece Flemenkçe konuşuyorlar ama kültürlerinden o kadar kopuklar ki ne o toplumun insanları olabiliyorlar ne de köklerine ulaşabiliyorlar ve çok yüksek bir suç oranıyla o toplumun dilini konuştuğu halde, her şeyini öğrendiği halde o toplum gibi olmaya çalıştığı halde, o toplumun parçası olmayan insanlarla karşı karşıya geliyoruz. Asıl problemler ki anne babalarından daha ziyade üçüncü nesil her iki ülkenin de, hem ana ülkenin ve hem de diasporadaki misafir eden ülkenin kaybetmesidir. Bir orta yolun bulunması gerekiyor, bir üçüncü yolun bulunması gerekiyor. Bu iki uçlardan kaçarak yabancıları, azınlıkları, farklı olanları farklarıyla nasıl o toplum içerisinde yaşatabiliriz, onlardan nasıl istifade edebiliriz onun yolunu aramak lazım yoksa farklı olanı farklı olmaktan çıkarmak bir çözüm değil bunu geçmişteki deneyimlerimiz gösterdi. Tekrar hepinize hoş geldiniz demek istiyorum ve Konrad-Adenauer Vakfına ve sizlere teşekkürlerimizi iletiyorum.